

CELE GOSPODARCZE REGIONALNYCH ORGANIZACJI TURYSTYCZNYCH W POLSCE

WOJCIECH FEDYK

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
Wydział Wychowania Fizycznego
e-mail: wojciech.fedyk@awf.wroc.pl

SŁOWA KLUCZOWE

regionalne organizacje turystyczne, cele gospodarcze

STRESZCZENIE

W artykule zaprezentowano wyniki oceny poziomu osiągania statutowych celów gospodarczych przez regionalne organizacje turystyczne (ROT). Badania wykazały, że w opinii interesariuszy organizacji i ekspertów zewnętrznych 27 (z 30) celów gospodarczych ujętych w statutach ROT-ów nie zostało osiągniętych na poziomie wyznaczonego progu skuteczności. Wyniki analizy wyraźnie sygnalizują również potrzebę zdecydowanej korekty struktury typów celów gospodarczych ROT-ów jako działania niezbędnego dla umożliwienia wzrostu sprawności funkcjonowania organizacji.

Wprowadzenie

W dokumentach formalnoprawnych i w literaturze przedmiotu wskazuje się na ogólnie sformułowane cele regionalnych organizacji turystycznych (ROT), tj. promocję, wspomaganie funkcjonowania i rozwoju informacji turystycznej, inicjowanie, opiniowanie i wspieranie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej, współpracę z POT (Ustawa, 1999). Taki zapis spowodował na etapie tworzenia ROT-ów (w latach 2000–2006) konstruowanie różnych zakresów i celów działania (Borzyszkowski, 2011; Butowski, 2004; Fedyk, 2016; Grabińska, Mierniczak, 2010; Gryszel, 2001, 2004; Kruczek, Zmysłony, 2010; Migdal, 2008, 2013; Panasiuk, 2008; Wysokiński, 2007). Jak trafnie zauważają Grabińska i Mierniczak (2010, s. 614), struktura organizacyjna, modele finansowania i kierunkowe cele poszczególnych ROT-ów są w dużym stopniu zbieżne. Silną zbieżność celów ROT-ów potwierdzają też Fedyk i Morawski (2014, s. 256–258).

W strukturze statutowych celów działania ROT-ów dostrzegalna jest słaba orientacja na cele gospodarcze, co może ograniczać współpracę z podmiotami gospodarczymi działającymi w turystyce i możliwość sprawnego funkcjonowania ROT-ów w kooperacji z innymi członkami

i interesariuszami w otoczeniu (Fedyk, Morawski, 2014, s. 259). Celem głównym opracowania jest zatem ocena charakteru i stopnia osiągania celów gospodarczych przez ROT-y w Polsce jako elementu szerszej oceny skuteczności funkcjonowania i kierunków ewolucji organizacji.

Podejmowanie badań i analiz struktury celów ROT-ów jest sprawą kluczową dla określenia katalogu celów, a dalej działań zapewniających wielokierunkową sprawność funkcjonowania organizacji (Fedyk, 2016; Fedyk, Morawski, 2014, 2016). Pogląd ten znajduje potwierdzenie w tezie Czernek (2012, s. 9), która stwierdza, że akceptowalność celów przez wszystkie współpracujące strony zwiększa prawdopodobieństwo skutecznej (przynoszącej pożądane rezultaty) i sprawnej (efektywnej) kooperacji.

Metody i zakres badań ROT

Wybór metod i zakres badań celów ROT-ów miał charakter autorski i służył pogłębionej ocenie poziomu osiągania statutowych celów gospodarczych. W badaniach posłużono się metodą *desk research*, analizą danych wtórnych i pierwotnych (statuty, regulaminy, plany działania, sprawozdania, dane z serwisów internetowych ROT). Wykorzystano przegląd publikacji naukowych dotyczących cech działania ROT-ów i modeli funkcjonowania organizacji. Pogłębioną analizę poziomu osiągania celów gospodarczych ROT-ów oparto na wieloetapowych badaniach sondażowych na podstawie autorskiego kwestionariusza ankietowego.

Celem diagnozy była ocena poziomu osiągania celów gospodarczych przez ROT-y (badanie 30 zmiennych) z punktu widzenia interesariuszy ROT-u (podmiotów otoczenia celowego według Griffina [2004] z celowym doбором określonych typów respondentów i przy zastosowaniu adaptowanej pięciostopniowej skali Likerta) z jednoczesnym wykorzystaniem elementów badania siły relacji organizacji z otoczeniem proponowanego przez Olearnika (2009, s. 49–87). Przy celowym doborze respondentów wykorzystano analizy struktury jakościowej członków ROT-ów dla wytypowania głównych i powtarzalnych w organizacjach typach interesariuszy¹ (Fedyk, 2016, s. 365). Wywiady pogłębione metodą CATI oraz pilotażowe badania sondażowe przeprowadzono w okresie 2014–2015 z udziałem 16 dyrektorów ROT-ów i 15 ekspertów z otoczenia (przedstawicieli Ministerstwa Sportu i Turystyki, POT, Forum ROT, ekspertów niezależnych).

Badania właściwe odnoszące się do 197 typów zmiennych² przeprowadzono z udziałem 137 respondentów reprezentujących różne podmioty z 16 ROT-ów (42,81% zakładanej próby badawczej, 256 ankiet adresowanych do członków zwyczajnych – 19,11% liczby członków i 64 ankiet adresowanych do innych interesariuszy ROT-ów).

¹ Łącznie wytypowano 15 różnych grup respondentów, tj. 1) z grupy członków zwyczajnych ROT-u: samorząd województwa (wydział właściwy ds. turystyki), powiat, gmina, lokalna organizacja turystyczna (LOT), lokalna grupa działania (LGD), stowarzyszenie turystyczne, izba turystyki, lokalny touroperator, uczelnia wyższa, inne (specyficzne dla danego ROT); 2) z grupy nieczłonków kooperujących z ROT-em: LOT, LGD, przedsiębiorcy turystyczni (różne sektory).

² Całościowe badanie dotyczyło oceny czterech grup kryteriów i mierników skuteczności ROT-u, tj. skuteczności celów statutowych (51 zmiennych) i gospodarczych (30 zmiennych), korzyści interesariuszy ze współpracy z ROT-em (56 zmiennych) oraz ogólnych cech skuteczności ROT-u (60 zmiennych).

Zagregowane wyniki badań ankietowych wykorzystano do wykonania 32 (grafów) profili poziomu osiągnięcia czterech różnych grup celów przez ROT-y, w tym osiem profili (dla wytypowanych ROT-ów) dotyczących poziomu osiągnięcia statutowych celów gospodarczych z wyznaczeniem autorskich „progów skuteczności”³ i określeniem „poziomu odchylenia” profilu ROT-u od wzorca profilu wskazanego przez ekspertów (Fedyk, 2016, s. 362–363). Wyniki analizy profili wykorzystano w sformułowaniu dodatkowych wniosków. Przy wnioskowaniu zastosowano metodę dedukcji i analizy porównawczej z techniką opisu różnorodności i podobieństw oraz – dla uproszczenia prezentacji problemów – metodę redukcji i technikę obserwacji własnych autora.

Charakter celów gospodarczych ROT

Na tle też o występowaniu zjawiska konkurowania ROT-ów z interesariuszami organizacji w sferze prowadzonej działalności (Migdał, 2008, 2013; Wąsowicz-Zaborek, 2009) interesujących obserwacji dostarcza analiza typów celów gospodarczych w statutach ROT⁴. Jednocześnie należy podkreślić, że w statutach ROT-ów nie są oddzielnie formułowane cele i działania gospodarcze.

Przy zastrzeżeniu istnienia możliwych rozbieżności między rzeczywistym katalogiem podejmowanych działań gospodarczych ROT-ów a zapisanymi formalnie w statutach celami gospodarczymi i przy zachowaniu ostrożności interpretacyjnej należy zwrócić uwagę na zjawiska, które mogą determinować sprawne funkcjonowanie i działania organizacji w sferze gospodarczej, czyli:

- rezygnacja formalna z działalności gospodarczej⁵, która może skutkować ograniczeniem źródeł finansowania i możliwości kooperacji z podmiotami gospodarczymi z turystyki;
- tylko deklaratywne prowadzenie działalności gospodarczej (do maks. 36 typów), ponieważ tylko siedem ROT-ów ma wpis do rejestru przedsiębiorców KRS⁶, umożliwiający formalnoprawne prowadzenie działalności gospodarczej;
- skrajnie niski stopień zainteresowania ROT-ów budowaniem kooperacji (w tym dywersyfikacji źródeł dochodów) poprzez udział w celowych spółkach prawa handlowego i przedsiębiorstwach gospodarczych⁷;

³ Szerzej o pojęcie skuteczności w działaniach organizacji niebędących przedsiębiorstwami (w tym takich jak część ROT-ów) w pracy: Fedyk (2016).

⁴ W badaniach statutów ROT-ów zidentyfikowano na bazie klasyfikacji PKD 68 rodzajów działalności gospodarczej (Fedyk, 2016).

⁵ Dotyczy Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej, Zachodniopomorskiej ROT.

⁶ W 2017 r. tylko cztery ROT-y prowadziły *de facto* działalność gospodarczą (Ministerstwo Sprawiedliwości, 2017).

⁷ Dolnośląska Organizacja Turystyczna (DOT) powołała 13 kwietnia 2016 r. spółkę Dolnośląska Organizacja Turystyczna Sp. z o. o, ukierunkowaną na działalność pośredników turystycznych (PKD 79.11.B.), a Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego zawiązała porozumienie z lokalnymi gminami celem stworzenia Park Dziedzictwa Kulturowego Łysogór.

- niewielkie zainteresowanie ROT-ów tworzeniem celowych fundacji i funduszy⁸ jako platformy kooperacji z podmiotami otoczenia;
- widoczne powiązanie między merytorycznymi celami ROT-ów a podejmowanymi deklaratywnie działaniami gospodarczymi (np. działalność wydawnicza, udzielanie informacji turystycznej, sprzedaż detaliczna w punktach informacji, organizacja targów i usług turystycznych: *study tour*, badania i analizy rynku, szkolenia branżowe);
- okazjonalne dostosowywanie zapisów statutowych ROT-ów w zakresie celów gospodarczych do prowadzonych projektów, w tym dotowanych z funduszy europejskich i wymagających pełnienia funkcji instytucji pośredniczącej i zlecającej usługi podmiotom zewnętrznym (catering, zakup mediów, promocja w internecie, najem pomieszczeń).

Tabela 1. Poziom osiągnięcia celów gospodarczych przez ROT w opinii interesariuszy

Zidentyfikowane (zagregowane) cele gospodarcze ROT (ujęcie statutowe)	Ocena poziomu osiągnięcia celów gospodarczych przez ROT					
	0 – rezygnacja, 1 – brak skuteczności, 2 – niska skuteczność, 3 – nie mam zdania na temat poziomu skuteczności, 4 – działania są skuteczne, 5 – wysoka skuteczność					
	0	1	2	3	4	5
	Wartość w % odpowiedzi respondentów					
1	2	3	4	5	6	7
Organizacja może tworzyć fundacje i fundusze (dochody na wspomaganie działalności statutowej)	21,17	5,84	2,19	2,19	46,72	19,71
Działalność portali internetowych	7,30	2,19	7,30	7,30	21,17	45,99
Działalność związana z organizacją targów i wystaw	5,11	1,46	2,92	2,92	16,79	45,26
Działalność agencji reklamowych	23,36	8,76	8,76	8,76	43,80	12,41
Działalność wydawnicza (gry komputerowe, inne oprogramowanie)	32,12	8,03	4,38	4,38	43,80	10,22
Organizacja może prowadzić działalność gospodarczą (przystępować do spółek, a dochód na realizację celów statutowych)	20,44	4,38	4,38	4,38	43,07	21,90
Działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych	31,39	7,30	5,84	5,84	40,88	13,87
Wydawanie gazet, czasopism i wydawnictw proturystycznych	5,11	6,57	8,03	8,03	17,52	39,42
Prowadzenie działalności gospodarczej (dochody wyłącznie na działalność statutową, w rozmiarach służących realizacji tych celów)	14,60	2,19	2,92	2,92	38,69	30,66
Organizacja może prowadzić działalność gospodarczą w zakresie statutu	13,14	1,46	2,19	2,19	38,69	35,04
Prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych	18,98	8,03	7,30	7,30	38,69	17,52
Działalność rozrywkowa	25,55	7,30	10,95	10,95	37,96	12,41
Pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na reklamy (radio, TV, media drukowane, elektroniczne, inne)	24,82	8,03	11,68	11,68	37,23	14,60

⁸ Zarząd DOT uchwałą z 2 maja 2005 r. powołał Fundusz Promocji i Rozwoju Turystyki Przyjazdowej Wrocławia i Dolnego Śląska, który nie rozpoczął działalności w związku z brakiem jakichkolwiek wpłat.

1	2	3	4	5	6	7
Działalność związana z oprogramowaniem (projektowanie struktury, zawartości baz danych)	24,82	7,30	7,30	7,30	37,23	18,98
Działalność usługowa – rezerwacja (noclegi, transport, usługi turystyczne)	18,98	6,57	8,03	8,03	36,50	25,55
Nadawanie programów TV ogólnodostępnych i abonamentowych (przez internet)	27,01	7,30	8,76	8,76	36,50	16,06
Wynajem i zarządzanie nieruchomościami (własnymi, dzierżawionymi)	31,39	8,03	7,30	7,30	36,50	13,87
Działalność w zakresie komercyjnego prowadzenia IT	16,06	7,30	4,38	4,38	35,77	23,36
Doradztwo w działalności gospodarczej i zarządzaniu	16,06	7,30	13,14	13,14	35,04	24,09
Przetwarzanie danych (hosting stron WWW, przechowywanie danych)	20,44	6,57	6,57	6,57	34,31	22,63
Działalność organizatorów, pośredników i agentów turystycznych	16,79	3,65	6,57	6,57	34,31	28,47
Działalność wspomagająca edukację (szkolenia okazjonalne)	15,33	4,38	8,03	8,03	30,66	32,85
Sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (punktach IT) poza siecią sklepową	13,14	5,84	9,49	9,49	31,39	32,85
Badanie rynku i opinii publicznej	8,03	2,92	10,95	10,95	32,85	32,85
Działalność związaną ze sportem	23,36	7,30	14,60	14,60	32,12	19,71
Prowadzenie placówek gastronomicznych (restauracje, inne, catering)	35,77	11,68	10,95	10,95	32,12	7,30
Prowadzenie obiektów noclegowych	37,23	10,22	8,03	8,03	31,39	12,41
Kształcenie ustawiczne dorosłych (edukacja turystyczna)	20,44	8,76	8,76	8,76	29,93	25,55
Działalność pilotów i przewodników turystycznych (rezerwacja, usługa własna)	13,87	3,65	6,57	6,57	29,93	32,12
Działalność rekreacyjna	21,17	4,38	11,68	11,68	27,74	26,28

Źródło: opracowanie własne.

W grupie badanych zmiennych (tab. 1) w zakresie poziomu osiągnięcia celów gospodarczych ROT-ów można zauważyć:

- istotny wpływ na wyniki poziomu świadomości interesariuszy (w większości przypadków jej brak – 62,7%) o formalnym prowadzeniu lub nieprowadzeniu działalności gospodarczej przez ROT-y, co pozwala na konstatację o potrzebie wsparcia lub zbudowania od podstaw systemu komunikacji z otoczeniem w tym zakresie funkcjonowania organizacji;
- wyniki oceny poziomu osiągnięcia celów gospodarczych przez ROT-y są odbiciem w większości przypadków oczekiwań (czy postulatów) interesariuszy, a nie stanu faktycznej działalności gospodarczej organizacji;
- cele gospodarcze ujęte w statutach ROT-ów w większości przypadków mają charakter tylko deklaracyjny (często wprowadzane na potrzeby doraźnych zadań i pozyskiwania funduszy UE, środków budżetowych) i nie są realizowane w ramach bieżącej działalności ROT-u;

- d) interesariusze ROT-ów wskazują na możliwość podniesienia ogólnej sprawności organizacji przez realizację wybranych celów gospodarczych, zaznaczając potrzebę:
- prowadzenia działalności gospodarczej i przystępowania do spółek i przedsięwzięć gospodarczych, tworzenia fundacji, powoływania funduszy działających na podstawie odrębnego regulaminu, z których dochód przeznaczono by na wspomaganie i realizację celów statutowych,
 - rozwijania własnych portali internetowych i ich komercjalizacji,
 - kontynuowania organizacji targów i wystaw,
 - podejmowania się działań jako agencja reklamowa,
 - rozwijania działalności wydawniczej (gry komputerowe, oprogramowanie) i obejmującej wydawanie gazet, czasopism i wydawnictw periodycznych (promocyjno-reklamowych);
- e) interesariusze ROT-ów postulują rezygnację z kilku typów celów gospodarczych, tj. prowadzenia placówek gastronomicznych i obiektów noclegowych, wynajmowania i zarządzania nieruchomościami (własnymi, dzierżawionymi) i tworzenia nagrań dźwiękowych i muzycznych;
- f) w odniesieniu do wielu statutowych celów gospodarczych ROT-ów zdania interesariuszy są silnie niejednoznaczne (od postulatu rezygnacji z celu do uznania tego samego celu za podnoszący sprawność organizacji), co może być wynikiem rozbieżności interesów między typami interesariuszy i braku wiedzy o faktycznie prowadzonej działalności gospodarczej przez ROT.

Wyniki badań wskazują, że w opinii interesariuszy aż 27 (z 30) celów gospodarczych ujętych w statutach ROT-ów nie zostało osiągniętych na poziomie wyznaczonego progu skuteczności (Fedyk, 2016, s. 368), a tylko trzy cele gospodarcze są osiągane na poziomie progu wysokiej skuteczności (10,0%) – i dotyczy to wydawania gazet, czasopism i wydawnictw promocyjno-reklamowych, organizacji targów i wystaw, działalności portali internetowych (własnych serwisów informacyjno-promocyjnych). Powyższa diagnoza poziomu skuteczności działania ROT-ów (i oczekiwań co do tej skuteczności) w zakresie osiągania celów gospodarczych jest zbieżna ze wskazaniami ekspertów w badaniu sondażowym (Fedyk, 2016, s. 377).

Podsumowanie

W tle przeprowadzonej analizy wydaje się uzasadniona i konieczna dla wzrostu sprawności działania gospodarczego ROT-ów korekta w strukturze zapisanych w statucie celów gospodarczych oraz ich podział (z implementacją do praktyki) na cele zmierzające do maksymalizacji zysku (dla ROT-ów dążących do modelu organizacji rynkowej – biznesowej) czy maksymalizacji budżetu (dla ROT-ów pragnących zachować status organizacji pożytku publicznego i *non profit*).

Prezentowane wyniki są istotne dla określenia kierunku ewolucji ROT-ów w związku z coraz liczniejszymi postulatami dotyczącymi potrzeby zmiany modelu funkcjonowania ROT-ów

z wykorzystaniem formuły klastra (Fedyk, Kachniewska, 2016) czy na gruncie idei Destination Management Company (Borzyszkowski, 2014; Fedyk, Meyer, Potocki, 2017; Kruczek, Zmysłony, 2010).

Literatura

- Borzyszkowski, J. (2011). *Organizacja i zarządzanie turystyką w Polsce*. Warszawa: Wydawnictwo CeDeWu.
- Borzyszkowski, J. (2014). Cooperation with the environment as one of the basic elements concerning the activity of the present day DMO. *European Journal of Tourism, Hospitality and Recreation*, 2 (5), 47–59.
- Butowski, L. (2004). *Organizacja turystyki w Polsce*. Warszawa–Lublin: Wydawnictwo Akademickie Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej w Lublinie.
- Czernek, K. (2012). Motywacje i cele partnerów w kooperacji na rzecz rozwoju turystyki w regionie. *Folia Turistica*, 26, 5–24.
- Fedyk, W. (2016). Uwarunkowania skuteczności regionalnych organizacji turystycznych w Polsce. Praca doktorska. Jelenia Góra: Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.
- Fedyk, W., Kachniewska, M. (2016). Uwarunkowania skuteczności funkcjonowania regionalnych organizacji turystycznych w Polsce w formule klastra. *Ekonomiczne Problemy Turystyki*, 1 (33), 135–150.
- Fedyk, W., Morawski, M. (2014). Regionalne organizacje turystyczne – organizacjami współpracy. Prawda czy fałsz? *Folia Turistica*, 32, 241–274.
- Fedyk, W., Morawski, M. (2016). Uwarunkowania skuteczności funkcjonowania regionalnych organizacji turystycznych w obszarach recepcji turystycznej w Polsce. *Ekonomiczne Problemy Turystyki*, 1 (33), 107–124.
- Fedyk, W., Meyer, B., Potocki, J. (2017). Nowa koncepcja zarządzania regionami turystycznymi. *Studia Oeconomia Posnaniensia*, 4 (4), 50–81.
- Grabińska, E., Mierniczak, P. (2010). Rola i znaczenie regionalnych organizacji turystycznych w zakresie promocji turystycznej regionu. W: J. Sala (red.), *Konkurencyjność miast i regionów na globalnym rynku turystycznym* (s. 613–636). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Griffin, R.W. (2004). *Podstawy zarządzania organizacjami*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Gryszel, P. (2001). Rola regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych w inspirowaniu rozwoju produktu turystycznego w regionie. *Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu*, 924, 28–42.
- Gryszel, P. (2004). Funkcjonowanie regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych w Polsce. *Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. Gospodarka a Środowisko*, 2 (1043), 149–165.
- Kruczek, Z., Zmysłony, P. (2010). *Regiony turystyczne*. Kraków: Wydawnictwo Proksenia.
- Migdal, M. (2008). *Ewaluacja regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych*. Szczecin: Instytut Wspierania Turystyki – Doradztwo, Szkolenia, Badania, Forum Turystyki Regionów.
- Migdal, M. (2013). *Poradnik. Lokalna Organizacja Turystyczna*. Szczecin: Forum Turystyki Regionów.
- Ministerstwo Sprawiedliwości (2017). Krajowy Rejestr Sądowy. Monitor Sądowy i Gospodarczy. Krajowy Rejestr Karny. Pobrano z: <https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu?t:lb=t> (20.12.2017).
- Olearnik, J. (2009). Przedsiębiorcze zachowania uczelni – wzorzec i rzeczywistość (wyniki badań). W: M. Pluta-Olearnik (red.), *Przedsiębiorcza uczelnia i jej relacje z otoczeniem* (s. 49–87). Wrocław: Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu.
- Panasiuk, A. (2008). Struktura podmiotowa gospodarki turystycznej. W: A. Panasiuk (red.), *Gospodarka turystyczna* (s. 25–33). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Ustawa (1999). Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej. DzU 1999, nr 62, poz. 689 z późn. zm.
- Wąsowicz-Zaborek, E. (2009). *Kodeks Dobrych Praktyk systemu zarządzania i promocji turystyki w Polsce*. Warszawa: Polska Organizacja Turystyczna.
- Wysokiński, J. (2007). Deklarowane a realizowane zadania regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych. *Zeszyty Dydaktyczno-Naukowe WSHGiT*, 1, 70–85.

ECONOMIC GOALS OF REGIONAL TOURIST ORGANIZATIONS IN POLAND

KEYWORDS regional tourist organizations, economic goals

ABSTRACT the article presents the results of the assessment of the level of achieving statutory economic goals by regional tourism organizations (ROT's). Studies have shown that 27 (out of 30) economic goals included in the ROT's statutes have not been achieved, in the opinion of the organization's stakeholders and external experts, at the level of the designated "efficacy threshold". The results of the analysis clearly signal the need for a strong correction of the structure of the types of ROT's economic goals as an indispensable measure to enable the growth of organizational efficiency.

JEL CODES L300, L830